

**Говор замјеника предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине др Дениса Звиздића поводом 20. годишњице оснивања и рада Интернационалног универзитета у Сарајеву
Сарајево, 9. октобар 2024.**

„Уважени ректоре Yildirim,
Цијењени колега професоре Tekin,
Драге студентике и студенти,
Поштовани присутни,
Даме и господо,

Прије свега желим изразити искрено саучешће свима који су осталих без својих најмилијих током катастрофалних поплава, клизишта и одрона који су прошле седмице задесили неколико опћина у Босни и Херцеговини. Људске животе не можемо вратити и тешко је ријечима описати колико је трагично то што се десило, али урадит ћемо све што је у нашој моћи да свака породица која је остала без крова над главом добије трајни смјештај и сву потребну помоћ, те да што прије извршимо реконструкцију путне и жељезничке инфраструктуре. Желим се захвалити пријатељској Турској на исказаној сућути и понуђеној помоћи.

Част ми је бити данас са вама у једној од најетаблиранијих образовних институција у Босни и Херцеговини. Посебно задовољство ми је бити са студентима јер од свих послова којима сам се бавио у свом радном вијеку посао професора и рад са студентима ми ипак представља највеће задовољство. Не постоји важније и часније занимање од преношења знања на друге и рада у образовању. Наравно, то није само привилегија, то је и велика одговорност, јер није довољно само преносити стечено знање, то није и не смије бити једносмјеран процес. Потребно је да студенти схвате, прихвате и примијене то знање и вјештине у својим будућим пословима и каријерама.

Ми живимо у изазовном времену када су климатске промјене, технологија, друштвене мреже и вјештачка интелигенција постали саставни дио наших живота. Знање је данас доступно путем умјетне интелигенције путем једног клика или ако хоћете, путем једног разговора од пар секунди са „Вашиим најбољим пријатељем“. И то увијек својим студентима говорим, да не требају напамет меморизирати чињенице које су им лако доступне. Оно што требају знати јесте како пронаћи праве информације у право вријеме, разумјети их, повезати са другим чињеницама и на крају примијенити у пракси.

Међутим, поред образовања важан је и одгој. Најбоље установе су оне које су уједно и образовног и одгојног карактера. Јер ако младе људе нисмо научили правим животним вриједностима, ако их нисмо научили да буду морални, солидарни, праведни, добри према својим колегама, пријатељима, родитељима и комплетном друштву, шта смо постигли? Зато вам желим поручити сљедеће: учите, читајте, усавршавајте се, учите стране језике, путујте, пријављујте се на едукације и семинаре, посматрајте и преузимајте најбоље праксе успјешних људи, али исто тако будите добри људи, будите часни и поштени у свему што радите, будите посвећени послу и аманету који сте добили, будите данас добри студенти, добри ученици, а сутра будите праведни шефови, добре колеге и квалитетни службеници.

Чврсто сам увјерен да ће свако друштво напредовати ако свако од нас у послу који радимо буде најбољи, ако тај посао доведемо до савршенства и ако га стално надограђујемо и чинимо бољим.

Истовремено треба рећи да живимо и у изазовном времену сталних сукоба, криза и ратова. Велики филозоф Francis Fukuyama је 1992. године након распада Совјетског Савеза и пораза комунизма објавио „крај историје“. Он је тада казао да је либерална демократија завршетак историје и да је то систем који је побиједио зато што се показао као најбољи и најотпорнији.

Хисторија крајем 20. стољећа и у прве двије декаде 21. стољећа нам је показала колико је погријешило. Само три године након тријумфалне објаве „краја хисторије“ и побједе либералне демократије у Босни и Херцеговини је почињен пред очима цијелог свијета највећи злочин након Другог свјетског рата, злочин геноцида.

Од тада је у Гази убијено преко 30 хиљада дјеце, а само у задњих осам мјесеци преко 15 хиљада дјеце. Да не говоримо о ратовима у Ираку, Сирији, Афганистану, па до актуелног рата у Украјини и Либану. Наравно, све ово не значи да је либерална демократија лош систем власти.

Напротив, то нас учи да никада не смијемо подцијенити људску мржњу, национализам и радикализам као појаве које су у стању инспирисати страшна злочиња. Хисторијско искуство нас учи да ако те вриједности запоставимо у нашим заједницама да ће се створити вакуум који скоро увијек попуне радикални десничари и екстремисти спремни за масовно убијање и злочине.

Дакле, не могу вам рећи да слиједи период стабилности, иако бих то волио. Слиједи нам тежак период нове прекомпозиције свијета која неће заобићи ни Босну и Херцеговину.

Ипак, како је то било још од давних времена и Теодосијеве линије, Босна и Херцеговина је увијек била мост између Истока и Запада, мјесто сусрета цивилизација и очекујем да ће и овај пут таква њена улога бити препозната, јер је Босна најбољи примјер у Европи гдје људи различитих свјетоназора живе заједно стољећима успјевајући да превазиђу све пријетње надлазећих времена.

У једној таквој прекомпозицији свијета морамо бити паметни, морамо чувати мир као највеће достигнуће људске цивилизације и што прије завршити интеграције у два највећа мировна пројекта у хисторији човјечанства, а то су Европска унија и НАТО. То су наша два најважнија вањскополитичка циља и пут који нема алтернативу, јер доносе животно важан мир и просперитет.

Велики амерички филозоф и педагог John Dewey (Џон Дуи) је казао:
„Образовање није припрема за живот, образовање је живот“.
Нека то буде моја порука вама за крај овог предавања, и немојте никад
заборавити да образовање не престаје са положеним испитом, завршеним
факултетом или одбрањеним докторатом. Образовање је цјеложивотни процес, и
учити морамо сваки дан. То посебно важи за данашње вријеме када се ствари
мијењају невјероватном брзином.

У времену које слиједи неће успјети они који су најобразованији и најначитанији,
успјет ће они који су у стању прилагођавати своје знање и вјештине промјенама.
Дакле, немојте никада престати учити, читати и истраживати. Како каже Sokrat:
„Паметни људи уче из свега и од свакога.
Просјечни људи уче само из искуства.
Глупи људи већ све знају.“

Дакле, будите свјесни да учење није крај пута, већ само почетак. А наде
образованих су увијек јаче од богатства неуких.

И на крају једна мудра мисао:
Пазите на своје мисли јер оне постају ријечи.
Пазите на своје ријечи јер оне постају дјела.
Пазите на своја дјела јер она постају навике.
Пазите на своје навике јер оне постају карактер.
Пазите на свој карактер јер он постаје твоја судбина.

На крају, желим вам успјешан почетак нове академске године и позивам вас да
пажљиво саслушате предавање колеге Tekina, јер мислим да је ријеч о особи од
које имате шта чути и пуно тога научити.

Хвала вам на пажњи и све најбоље!" (крај)